

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KÉRESKEDELMI ES KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:		Felolvasó szerkesztő:	Főszerkesztő:	Magánhirdetések legutányosabban, árszabály szerint
Egész évre	4 frt	Fehér János.	Révész Lajos.	Hivatalos hirdetések díja: 100 szög 2 frt, ezenül minden megkezdett szög 50 krral több.
Fél évre	2 „	Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.		Lapunk számára hirdetőket elfogad a „Renteo Irgányok és a Magyar Távir. Iroda” hirdetői Irodája Budapest, Gránatos-utca 1. szám.
Negyed évre	1 „	A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségbe, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címzve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.		

Az ezredéves kiállítás.

Sokan panaszkodnak, hogy a kiállítást eddig kevesen látogatták, ha ugyan majdnem egy fél millió látogató kevésnek mondható az elmúlt szeszélyes, szeles, borús májusi időben. Felmerülhetnek ugyan egyéb panaszok, de magában a kiállításban a józan ész, a becsületes tudás nem talál kivelni valót. Igazán remek az ezredéves országos kiállítás minden részében és arányaiban, a szabadon repkedő képzelet nem kívánhatott, nem ábrándozhatott volna szebből, jobbról, tanulságosabból és a magyar fejlődésnek, a magyar ipar, kereskedelem és kultúrának hibéből káprázó és tükréről.

Igen, az egész világ meggyőződhetik e kiállításból a magyar nemzet minden téren való előrehaladásáról és ezredéves országos kiállításunk magas színvonaláról, mely ép ezért feltétlenül megérdemli és megkövetelheti is az egész művelt világ érdeklődését.

Igen, nemcsak a magyar nemzetet bírhat, vagy legalább is kell, hogy yonzeróval bírjon az ezredéves országos kiállítás, hanem csak-ugyan Európa összes civilizált népeire, melyek — valljuk meg őszintén — kevés kivétellel, nem tanúsítanak olyan fokú érdeklődést a magyar nemzet ünnepei iránt, mint a milyen mértékben mi azt. Irodévéseink után, inellán elvárhatjuk.

Talán mégis igazza volt a kiállítások leg-ügyesebb rendezőjének, gróf Zichy Jenőnek, mikor ő annak idején a parlamentben oly kitaróan érvelt a világkiállítás eszméje érdekében? Talán többet határozott volna a kiállítás neve, mint tartalma? És talán csakugyan úgy lenne, hogy a külföld azt hiszi, miszerint egy országos kiállításhoz semmi köze, mert részére érdekes látni való csak egy világkiállítás találatát?

Pedig ha világkiállításnak neveztük volna is el az ezredéves országos kiállítást, akkor sem mutatnánk volna be sokkal többet, mint így. S kérjünk, nem-e szebb, nem-e méltóbb, nem-e jobban illő ezredéves multunkhoz az, mikor többet mutatunk be, mint a mennyit

hirdetünk és a ki külföldről idején, az többet talán itt láthatót és tanulmányozhatót, mint a mennyit sejtteni is merészt. Lehet, hogy cél-szerűség és az üzlet szempontjából elhettünk volna egy kis szemfényvesztéssel, de mivel ezt tenni, mi magyarok, természetünkhöz és ősi szellemünkhöz híven nem akartuk, nem is fogadtuk el Zichy gróf célszerűségi indítványát és így született meg a várva várt világkiállítás helyett a jól sikerült ezredéves országos kiállítás.

E napokban, midőn a „Concordiát” — hírneves hírlapirókat — látott vendégeiül az országos kiállítás, ismét meggyőződhetett a nagy közvélemény egy előkelő csoportja, kiállításunk magas színvonaláról.

Öröm tölt el bennünket, hogy a közvéleménynek oly hivatalos képviselőit láthattuk a magyar metropoliban, mint a milyeneket a „Pünkösdi ünnepek” miatt körülünk tisztelni szerencsénk volt. Mer ezek az urak, kik az osztrák monarchia közvéleményét képviselik tollukkal, nemcsak a régi magyar vendégszeretet életbenmaradásáról győződhetek meg, hanem egy sokkal fontosabb körülményről, tudni illik arról, hogy a régi magyar nép, egy valódi európai állam magas színvonalára emelkedett, a melynek leghőbb lökőre a tanulságokban, látni valóokban és minden szövegben és jöbön gazdag ezredéves kiállításunk.

Vendégeink erről meggyőződést szereztek, az bizonyos. E meggyőződésüknek kifejezést adtak fehér abrosz mellett nem egyszer és nem is csak egy-kettő közülük. Vajha magukkal vinnék a Lajthán túrára is a magyarok iránt érzett szeretetüket és a kiállításban szerzett jó tapasztalataikat vinnék oda, hol a közvéleményt teremtik, ápolják és megnövesztik. Hadd teremtsenek a magyarok iránt rokonszenvet, ápoljanak a magyar nemzet iránt szeretetet és növevsszenek kiállításunk iránt fokozódott érdeklődést a nagy közvéleményben! Erre kérjük az osztrák hírlapirókat és erre kéri őket a magyar közérület.

A tanító és az ifjusági egyesületek.

A különféle egyesületek feladata: közhasznú célok elérése. A mi az egyesnek — rendelkezésre álló eszközök elégtelensége miatt — a legjobb akarat mellett is majdnem lehetetlen, azt elérni és keresztül viszi egy egész testület, sokoldalú és messzeható akaratú és ereje. A sokféle egyesülethez, melyek mindegyike az összesség jóllétét szem előtt tartja és munkálja, nemes emberbarátok által újabb időben olyanok is járultak, melyek célja az ifjuság erkölcsének nevelése és fejlesztése, ügyességének gyakorolása, ismeretkörünek tágtása, önállásra való neveltetése.

Egyesületnek természetesen csak ott van helye, a hol valami hiány mutatkozik, s ennek pótlása egy egyesület főcélja. Azon hiányok és fogyatkozások, melyek orvoslását az ifjusági egyesületek célozzák, tényleg megvannak. Mert a szülei háza, iskola és egyház nem nyújtják a fiatal embereknek azt, a mi őket arra képesítendő, hogy az iskola elhagyásával önállóan is tudnának magasztos emberi hivatások elérése után törekedni és megállani a sokféle megkísértésben és csábításban, származzék az akár gonosz emberektől, akár saját rossz hajlamaiktól.

Ifjuságunk tényleg annyira hódol az engedelmesség, renyhesség és felületesség, mértékeltenség és erkölcs-telenségnek, hogy az emberbarát elborzad, ha ilyen generáció jövőjére gondol. Az iszakosság annyira terjed, hogy az erkölcsök eldurvulása és elvadásulása feltartóztatlanul szedi áldozatait és alig van valaki, ki képes lenne ennek utját állani.

Ha a nemzet jövője ifjuságában van letéve, az ifjuságnak pedig semmi fogékonyasága nincs, nem tud buzdujni szép, nemes és jó eszmékért, akkor valóban elszomorító az a kép, a melyet a jövő mutat. Valódi önálló gondolkodás és cselekvés még nagykoruaknál is ritka, annál kevésbé lehet azt 12-15 éven felülieknél keresni. Tényleg azoknak jóval több vezetésre van szükségük, mint másnak, mert épen az ezen, úgynevezett kamasz években tapasztaltak, tanultak bírhatnak kiváló fontossággal járórendő életbevadásukra, határozhatnak boldogságuk vagy szerencsétlenségük fölött. A szülők a mindennapi terhes munkával vannak elfoglalva, nem törődhetnek ifjak nevelésével, vagy megelégednek, ha az illetők kötelességüket úgy, ahogy teljesítik, vagy nem

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRCÁJA.

Téli napon.

Kavarogva bolyhos felhők mennek,
Kerülgetve egymást fönnebb, lennebb.
Száll a varjú libegve-inogva,
S félve csapja a szél visszatolja;
Szakad a hó nagy, öreg pelyhekbe,
Az ág zörög, s dúdol a szél egyre.

A tajnák e szürke hangulatja
Lelkemet is egész általhatja;
Megnépesül bús gondolatoktól,
S érzem, a mint lassan borúl, borúl...
Végzetlen sorban újra kélnek
Csába álmok és hiú remények.

Alig fedi itt-ott lomb a fakát,
S nem vet gátat most a kilitásnak;
Hol még lomb van; hó ül rajt pupozva,
S idő előtt hullását okozza.
Jobb is ez így; föl már úgyse éled,
Remény nélkül meg mit ér az élet?

Barna kis lány, lelkem boldogsága,
Reménységem, vágyaimnak vágya!
Te miattad lep meg így a bánat,
Mint téli zúz a bús őszí ágat;
Szeress engem, szeress engem újra;
Hadd oszójék a zord téinek búja!

Csillag vagy te, s én sötét tó vagyok,
Lelkem melyén a te képed ragyog;
S bárha jó rá bús kétség viharja,
Mely képedt róla elzavarja;
De nem soká újra csak rajt ragyog,
S én úgy feltem ezt a szép csillagot!..

Hogy álmodom csillagról, tavaszról:
Pedig tél van, s a szél sikongva szól;
Vadúl csapja a havat szerteszt,
S élesíti a lobogó láng neszt;
Künn varjú száll, ijesztőn károgva,
Lelkembem meg csak cseng e szó: soha!

Mészáros Sándor.

Nem lehet...!

Elbeszélés.

Irtó: Révész Lajos.

— A „Felvidéki Híradó” eredeti tárcája. —
(Folytatás).

Mikor a reggelire hívó harangszó jelentette, hogy a ház ura — a ki egészen a maga kényére rendezte be háztartását — az ebédidőben megjelent, sietett fel Vámos László is, hogy a senkire nem várakozó gyárost ott találja, mielőtt onnan el nem tűnt volna.

Ott találta egyedül; neje s gyermekei — szokás szerént — elkétek a ház ura által rendesen korán berendelt reggeliről s ezáltal is ketten voltak hivatva azt elkölteni.

De csak egyikőjük költötte el. Vámos László le

sem ült az asztalhoz; azonnal előállt azzal az elhatározásával, amelyet olyan jól megérint lelkében ezen a kínos éjszakán.

— Nagyságos uram, mentsem fel engem további kötelezettségem alól! szólat meg minden bevezetés mellőzésével.

— Nem értem édes Vámos úr! felet a gyáros, egy darab pirított vajás kenyeret józúven öntve le egy korty finom theával. Nem értem.

— Úgy gondolom, hogy legyen szives engem még ma elbocsátani haza kötelekéből.

— Elbocsássam, önt, még ma? Most még kevésbé értem édes öcsém. Azt akarja mondani, hogy el akar hagyni bennünket?

— Igen nagyságos uram; — azt akarom mondani. — De hát csak tud valami elfogadható okot mondani ezen váratlan elhatározásának magyarzatait? Mert valóban, bármely rendkívülségre hamarabb gondolhatam, mint önnek ezen kijelentésére.

— Van nagyságos uram elfogadható okom. Mondhatnék ugyan valamely ártatlan valótlaniságot, mintha engem szülőföldemen tanárrá választottak volna, — vagy e félt. De az én lelkiismeretem nem engedné meg, hogy valaha mást ejtsen ki ajakam, mint az igazságot. Megmondom hát minden habozás nélkül, hogy tegnap délután az ön leánya: Maria kisasszony megvallotta nekem, hogy szeret engem.

— Maria...?

— Igen! Maria kisasszony! És hozzá kell tennem,

akarnak velök folyton civakodni, lévén az ifjak ebben a korban különösen hajlandók az ellenmondásra, a tekintély tapadására és az öregek kicsúfolására.

A mesterek is sokszor elvitet a sulykot. Nem tudnak jól banni tanulóikkal. Olyanra is használják, mi nekik inkább akadályul szolgáló jövő élethivatásuk elérésében. Az ifjak kiérezvén, hogy csak ki akarják őket használni, ellene szegülnek és a vége durva szitok, bánatalmazás, melynek bizony semmi nevelő hatása nincs.

A hivatali közegeknek, a kikkel a fiatal emberek némelykor kénytelenek érintkezni — nagy nevelő hatása lehetne. De itt is mit tapasztalunk? Durván, brutálisan bannak a legtöbb esetben a hivatalnokok a nép gyermekeivel. Megjegyzést nem tűrnek, parasztnak nézik és nevezik a fiatal embert, és ez keserűséggel és bosszúsággal tölti el a szívét.

A felkészés hivatalos dolgaikkal oly annyira el vannak foglalva, hogy a vasárnapi rövid katekésion kívül — ha ugyan még valahol szokásban van —, alig törődhetnek az ifju nemzedékkel. Az új törvények életbeléptetésével felszabadul ugyan az egyház szolgálja azok, az államnak ingyen tett szolgálattól, tehát több időt szentelhet majd az ifjuságnak és itt sok üdvöst várhatunk.

Nem lehet tagadni a katona-intézmény nevelő hatását sem. De a valódi erkölcsi momentum itt hátrébb szorult, mert a katona-szolgálat sokszor dressúra, drill, és a szigorú disciplina szinte elől az emberben az egyénit, és elrendeli a felsőbbékné még durva erőszakkal, brutális kegyetlenséggel is.

Igy hát az egész ügyet az általános nevelés és tanítás mestereihez, a tanítókhöz utaljuk, kiknek vállára — uymorosságos fizetés mellett — ugy is annyi terhet raktak már, hogy alig bírják. De az ifjusági egyesületek ügye oly szent, céljuk oly magas, haszna a társadalomra, a hazára nézve oly szembeszökő, hogy egy csepp idealizmussal bíró tanító magát ezen feladat elől el nem zárhatja. Hisz ezen úgy összefügg a neveléssel. Az ifjusági egyesületek természetes folytatását képezik az iskolatitánok, szinte logikai szigorúsággal következő betöltése a nép gyermekei nevelésének, kik azontúl más iskolába úgy sem járnak, ha csak az élet kemény iskolájába nem, mely azonban sokkal kegyetlenebbül kélök és megbuktat.

Nem mondjuk, hogy egyedül a tanító alapítsa, vezesse az egyesületet. Közreműködhetik azok letelezősében, támogatásában, vezetésében a felkészés, esetleg a jegyző, politikai község, és tágabb értelemben a társadalom is, ha nem akar magának ellenségeket, hanem hasznavehető polgárokat nevelni.

És itt különösen fontos az ügy, mert a munkát már bekerítette halójába a socialdemokratizmus. Előbb-utóbb az ifjak is meg lesznek főtörtözve ezen metelylyel, mely minden isteni és társadalmi rend felbontását célozza. Oly betegség ez, mely az ifjaink is mérgezős gyanánt jelentkezik. Betegség elől pedig csak elővigyázzattal és óvatossággal menekülhetünk.

Egy másik ilyen rákfene a nemzeti mozgalom, mely ha győzedelmeskedik, a hatalmas, erős, viruló Magyarországból gyenge, szétszakgatott tartományt csinál. Ezt megakadályozni minden magyar ember kö-

telessége, ki nem akarja, hogy drága hazánk világosságá vágyjon. Ezen jár kikerülésére szintén nagyon alkalmatosak az ifjusági egyesületek, melyek — ha vezetők hazafias kezekbe lesz letéve — idővel derék és jó hazafiakat fognak nevelni.

Mivel pedig most az uralkodó sivar, szívtelen, kereszténytelen felekezeti és embereket egymásra uszítja, harcot prédikál és a rokonszenvező sziveket is elszakítja egymástól, azért mi az ifjusági gyuleteket, mint a felebarátit szeretet melegágyait felekezetenkülieknek szeretnők látni. De ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy a vallásra ne adjanak semmit, ezt mint keresztények, de mint emberek sem tehetnők, mert vallás nélkül az emberi lélek épen ugy el nem lehet, mint növény táplálék és világosság nélkül. Ellenkezőleg! Mindenik tartsa meg azt, a mije van, hogy senki el ne vegye az ő koronáját.

Kozmopolitákat nem nevelhetünk, ezeknek se hazájuk, se vallásuk! Kényes kérdés itt okvetlenül a felekezeti és félék, hogy épen a felekezeti féltékenység az, a mely az ifjusági egyesületeket célzó mozgalmat megbuktatja.

Munkálkodjunk míg nappal vagy, hogy legalább azt mondassuk, hogy tettünk a mennyit tehetünk, az áldás nem a mi erőnkől függ; hogy az utókor közzönnyel, lanyhassággal ne vádolhasson és a mostani ifjak ne mondassák egykoron azt: más ember lett volna belőlem, ha neveltek, vezettek volna, és nem hagytak volna magamra a kísértés elleni küzdelemben és harcban. — Munkára fel! Az úttörőknek bujni sem szűgyen!

Ifjusági egyesületek — még pedig úgy legény mint leányegyesületek — alakítása égető szükség, mert 1) az ifjuságot minden nemesre és jóra vezetik, mezdővják a ballépéstől és előmozdítják a család és társadalom és haza jólétét; mert 2) a házi, iskolai és templomi nevelés — tapasztalás szerint — nem elegendő az ifjuság erkölcsi megállapodására és mivel az ifju nemzedék különösen ilyen korban igényli a rendszeres ellenőrzést és vezetését. 3) A tanító, mint a nevelés főfaktora, ne csak az iskolában fektessen súlyt tanítványai sziv és kedélyvilágának kiművelésére, de a serdülő ifju nemzedéknek is legyen tanácsadója és útmutatója, mint az egyesület vezetője. 4) Nevelő eszközök: a könyvtárak, felolvasások, szavalások, ének és zene productiók, előadások és közös kirándulások. 5) Az ifjusági egyesületek legyenek interkonfessionálisak és internacionálisak, hogy hazánk ifjusága egy legyen szivben, érzelmeiben és szeretetében, mert ez teszi erőssé és nagygyá a drága magyar hazát is.

Az ág. ev. egyházak és hitfelekezetek felsőbb kormányzatának és felügyeletének kérdéséhez.

Az ág. evang. egyházak van már az egyházi színtar által alkotott és ő Felsőle által szentesített törvénysszabályzata, melyet minden irányban végrehajtani kellene.

Tudjuk, hogy vannak egyházkerületi püspökeink, felügyelőink és legfelsőbb fokon van az egyetemes

felügyelő. Ezek mindannyian az ágostai ev. egyházak élén állanak.

Ha ezeknek magasatos hivatását az egyes egyházak tényleges állapotával összehasonlítjuk, észrevesszük, hogy az egyes egyházak egyházkerületi püspökeiket és felügyelőket, valamint ő Nagyméltósága Báró Prónay Desz ő egyetemes Felügyelő urat, eddig nem is látták, annál kevésbbé ismerik személyesen; ép úgy az utóbb említett egyházfők és egyháznyagok, az alájuk tartozó egyes egyházak és iskolák állapota fölül éppen azért, mert egyházkerületeikben még vizsgálatot nem teljesítettek, tájékozva sem lehetnek az egyes egyházak és iskolák, különösen pedig a hitoktatás mikénti állása fölül.

Azonban a mai szabadelvű társadalmi viszonyok közepette, az állam érdekének szempontjából is szükség merül fel annak, hogy az egyes egyházak, hitfelekezeti és községi, sőt állami iskolák is, minél előbb és első sorban az arra hivatott egyházi felsőbb előjárók, illetve egyházkerületi püspökök és felügyelők által közvetlenül, — közvetve pedig, ezeknek hozzájárulása mellett, illetve ő Felsőle a király megbízásából a m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Kormány megbízható küldöttel útján megéjnént és részletesen megvizsgáltsanak.

Az egyházakban gyakran több változás történik, mert a felkészés, tanerők, egyházfelügyelők változnak, kiknek az egyház terén kifejtett tevékenységét és működését felsőbb hatóságilag folyton ében figyelemmel kellene kísérni.

Kinek van pl. Budapestten tudomása árról, hogy a vidéken ezen vagy azon egyházban kicsoda áll az egyháznak élén? Mily sikerrel és mily irányban működik saját egyházában? Mily fokon áll az egyes egyházakban a hitvallás és erkölcsiség? Hogyan és mily módon tanítatlanak az iskolás gyermekek az iskolákban, a hitvallásból és erkölcsötantól?

Mindezeknek mielőbbi megvizsgálása legelőszőr is az illetékes egyházkerületi püspökök és felügyelők útján fogantatóndó volna, jövőrre nézve pedig az esperességi felügyelők oldala mellé az egyes egyházkerületekben több ág. hitvallású egyházbéli tagot kellene megbízni, hogy az egyes ág. ev. egyházak működését, valamint az iskolákbani hittantás módját ellenőrizni hivatva lennének.

Ezen esetben azon cél is elérhető volna, hogy az egyes egyházakban és iskolákban az illető egyházfők által személyesen tapasztalt visszasságok megszüntethetők, némely hiányok pedig személyes szóbeli útbaigazítás útján pótolhatók lennének; és midőn az egyes egyházbeliek látnák, hogy egyházaink élén legtisztéletremetőbb, okos, igazságos, hitbuzgó és hazafias férfiak állanak, ezeknek bölcs útbaigazításával számos ferde nézet és vizsály lenne megszüntethető, sőt talán országszerte el lenne ismerve, hogy ág. evang. egyházainkat máskép vezérelni nem lehet.

Megjegyzem még, hogy egyházaink és iskoláink állapotáról, az ezekben működő egyházi és tanerők, úgy nemkülönbön az egyes községi és állami iskolákban, a hitvallás és erkölcsitan tanításának módja, a templomnak hitfelekezeti hívek és a tanuló-ifjuság, mely módon látogatásáról országszerte statisztikai ada-

hogy én is szeretem, imádom, mint a vakbuzgó indián a maga bálványát. Nem hallgathatom el, hogy minden komoly akaratérőm, mely eddig fentartott, semmivé lett szivemnek e hirtelen fölfedezett végtelen szemérmével szemben. Beláthatja nagyságom uram, hogy ilyen körülmények között minden perc, amelyet önmökkel egy födél alatt töltök, halálos veszedelem önökre és én rám nézve is!

Taubinger minden idege megszibbadt e váratlan, e furcsa kijelentésre; mert ha el volt is bármely rendkívülségre készülvé, olyan rendkívülségre, hogy egy szegény ördög a mai világban menekülni akarjon a dugszagdag gyáros egyetlen leányának szerelme elől, — no, ilyen rendkívülségre csakugyan nem volt elkészülvé.

Vámost e némaság csak megerősítette abban, hogy elhatározása egészen helyes és folytatta a töle megszokott határozott hangon:

— Remélem, nagyságos uram, nem gondolja, mintha én valaha rajta lettem volna, hogy Mária kisszasszony engem rokonszenvére méltónak tartson, vagy általán, hogy észre vegyen. És remélem, nem gondolja azt sem, mintha én valaha megengedhetők tartanám, hogy az önmagam becsülését megsemmisítve lássam, — még szivem legnagyobb, leginközbb epedéséért sem. Elhízi ugy-e nekem, nagyságos uram, hogy önbecsülésem áran nem akarok boldogságot vásárolni.

— Elhíszem édes Vámos öcsém!

— És fölment engem azonnal kötelezettségem alól?

— Ha azt gondolja, hogy azzal olyan féltékenyen őrizett önbecsülését szolgáló teszek, fölmentem.

De szivesen adok önnek édes öcsém hetekre terjedő moratoriumot, gondolkodási időt s kijelentem, hogy teljesen megbízom önben és semminemű kifogásom ön ellen nincsen.

És olyan biztatón, olyan bátorítón nézett szeme közé, hogy azt csak a határozott elfoglaltság nem vette észre.

Vámos figyelmét kikerülte a szavakból kiáradó meleg biztatás.

— Köszönöm nagyságos uram; köszönöm, hogy ilyen teljesen megért. Csupán arra kérem, engedje fogatát még ez egyszer használnom, hogy a városba mehessek, mielőtt a háziakkal találkoznom kellene.

— Tehát csakugyan azonnal akar menni?

— Igen uram! azonnal óhajtok távozni innen.

— Jól van így is! jőjjön bonnyoltsuk le a kérdés üzleti oldalát, — s aztán Isten önnel!

És Vámos Lászlót fél óra mulva repülve vitték Taubinger telvéire a legközelebbi vasútállomás felé, hogy öörke megválják a számára olyan szépen elkészült boldogságtól...

Öörke?
Még nem!

Ha eddig nem ismerte a Taubingereknek övéhez hasonló nyakasságát, — ezután módjában volt megismerni. Ha azt hitte, hogy hirtelen elhatározásával, szakadásával minden kötelekét sikerült eltérnie, mely őt a Taubingerekhez fűzte, nagyon csalódott.

Még csak ezentúl jöttek rá a megpróbáltatásnak keserves napjai.

Oh, nem azok a magános percek estek nehezére amikor emlékeivel, a mult napok édes, gyötrelmes eseményeivel viaskodott elméje; mert az ő sajátosság lennének ez a gyötrelm valóságos megváltás volt; valóságos kéjelgés abban a tudatban, hogy akaratereje erősebb, mint szivének végtetés indulata. Hanem, mikor azt tapasztalta, hogy a főváros területében nem tud olyan zúgot találni, melyben Taubinger Mária elől elrejtőzhetnék, az igen keserű megpróbáltatás volt az ő megrögzött puritán felfogásának.

Harmadszor változtatta lakását, mióta elmenekült szerencséje elől s már a harmadik illatos levélkét kapta Taubinger Máriaától; nem a posta közvetítésével, de Isten tudja milyen úton! Rendesen ott találta asztalán, mikor hazatért. Bizonyára ügyes detektívek állottak az akkor erős leányka rendelkezésére, hogy azonnal fölfedezték rejteket.

Épen most is egy rózsaszínű levélke reszket kezében; elolvassa. Isten tudja hányadszor és de hogy jut észbe, hogy nehezteljen, a mért ismét megtalálta. Mohón szítja magába a levélkéből kiáradó illatot, repes a szive a végtelen boldogságtól, a mint azt az epedést, amint azt a mélységes szemrehányást kiolvassa a sorokból. Megfeledez ki szigorú elhatározásáról s nem tehet róla, ha szive lesz urrá akaratereje fölött; egy-egy rövidke időre. És épen ebben találja minden ilyen alkalom után a kínzó gyötrelmet; abban a tudatban, hogy nem képes szivéből kiirtani ezt a végzetes érzést.

(Folyt. követk.)

tok gyűjtendők és egyházkerületi előjáróságainknál mindenkor pontosan nyilvántartandók lennének, mert ha mindezekre kellő figyelem nem fordítottatik, súlyosbírnak a hitvallásunk és hanyatlani fog az erkölcsiség is, mitől mindnyájunkat Isten óvjon meg!

R. J.

HIREINK.

— A koronázási ünnepély. Folyó hó 8-án, mint a koronázás előfordulása, szemképrázatos fényképek és parjárt ríktől lelkesültséggel mutatta be a magyar nemzet hódolattal a legalkalmasabb királynak, szerezett uralkodójának. Százerek siettek a fő- és székvárosba, hogy szemtanúi lehessenek ennek a páriát ríktől ünnepélynek s jelenlétükkel növelhessék annak nagyszerűségét. Valóban ennél nagyszerűbb látványt talán sehol a földkerekségen nem tudnánk előteremteni. Az ünnepségeknek kedvézet az időjárás is, s így nem csoda, ha százerek megjelentek az ünnepélyre. Ellenségeink, gyűlöllő nemzetiségű embereink tegyék le a fegyvert, melylyel bennünket bemooskolni szoktak! Lássátok be, hogy hitvány porszemek vagytok, s nem vagytok melótok arra sem, hogy a magyar nemzetnek viselt dolgai felett csak felületes ítéletet is mondhattok! Férgék vagytok, melyet a hatalmas magyar nemzet egy lábnyomással eltiporhat. Szalljátok magatokatba s elméiketeket igazán, a koronázási ünnepélyről. Közültek a jobbak már most bizonyára belátják semmisségüket s meglének a magyar nemzet szerető keblére. Turócmegyéből *Justh Kálmán* főispán az ő méltóságán, *ifj. Justh György* és *Lehotzky Vilmos* országgyűlési képviselőknél kívül többen vettek részt az ünnepségeken, s ezek elragadtatással tudtjátok a látottakat az íthón maradtakkal. A banderiumban részt vettek: *Beniczky Kálmán* alispán, *Zorkóczy Tivadar* főszolgabíró, *Justh Ferenc* nagybirtokos és *Matuskovicz* Mátyás földbirtokos.

— **Kitüntetés.** *Deil Jenő*t, a kassai ipar- és kereskedelmi kamara titkárárt, a turóc-szt.-mártoni áll. felsőkereskedelmi iskola miniszteri biztosát, ő felsége a Ferenc József rend lovagjává nevezte ki. Kitüntetését általában örömet keltett, mert több éven át volt alkalma közönségünknek meggyőződnie arról a kiváló buzgalomról s ügyzeteléről, melyet a biztos úr a kereskedelmi szakolatában, de különösen az itteni felsőkerek. iskola iránt több ízben tanúsított. Éppen azért ezen iskola tanárakára a biztos urat itteni tartózkodása alatt nagyobb óvacióban szándékozik részesíteni.

— **Iskolai vizsgálatok.** A helybeli áll. polgári fiú- és leányiskola, valamint a felsőkereskedelmi iskola alsó és középső osztályainak növendékeit a múlt héten tették le a vizsgálatokat s legott megkapták bizonyítványukat is, és nagyobb részt már hazautaztak szüleikhez, hogy beszámoljanak egy évi szorgalmukról. Az érettségi vizsgálatok f. hó 23-án és 24-én tartanak, s ha ezek is befejeztetnek, e városka utcai elvezlik megszokott élénkségüket.

— **Halalozás.** *Trskó János* mernök, szabadságharcunk egyik kiváló tüzér-tiszteje, a ki csak nem rég nyilatkozott arról, hogy a tüzérség kiképzéséhez két szolgálati év is elegendő, mert ő negyvennyolcban két hét alatt olyan tüzéreket tudott kiképezni, a kikkel ugyancsak meggyűlt az osztrákok bájja. — f. hó 9-én este, szívfelegyhűzés következtében hirtelen meghalt 78 éves korában. A boldogult 8-án még Mártonban volt, s akkor találkoztunk az itteni róm. kath. plébánosnal, panaszoktól neki gyengeségéről s szavait azzal végezte, hogy nem sokára el fogja már ötet temetni. Az egykori dalias honvéd-tiszt ekkor már sejtette, hogy napjai meg vannak számlálva. Sejtelmre három nappal később bekövetkezett. Temetése nagy részvét mellett 11-én délután 5 órakor volt Zathuresán, hol évek hosszú során át lakott. A boldogult az utóbbi időben már ritkán járt be Mártonba ismerőséhez, de ha bejött, mindenki szívesen látta a még most is vigkedélyű öreg urat. Ha szóba jött, egész pátosszal beszélt el 48-iki viselt dolgai. Áldás és béke lengjen porai felett.

— **Szabad léghalás.** *Brüll Árpád* a kassa-oderbergi vasút mérnöke, f. hó 12-én, Godardnak »Ballon Captif«-jával szabad légi útra indult. Kiváncsiak vagyunk, hol szállt le a merész vállalkozó.

— **Turisták közgyűlése.** A Magyar Turista-Egyesület Vágvölgyi Osztálya f. évi június 11-én (vasárnap) délelőtti 11 órakor tartja *Vág-Podhrayon* ez évi rendes közgyűlését. A szomszéd-osztály nevében *Baross Justin* elnök és dr. *Patzinty A.* Marton ügyvivő alelnök meghívott küldöttek a Turóc-i Osztály elnökségéhez is, a közgyűlésen és az ezt követő kiránduláson való részvételre. Igen szép volna, ha a meghívó, osztályunk tagjai között lelkes visszhangra találna. Kerekedjünk fel már egyszer mi is, s 21-én adjunk egymásnak találatk Ruttján a reggel 5 órakor induló vonatnál. Felkérnem ennél fogva a kirándulásban részt venni szándékozó t. tagtársaimat, hogy ebbeli szándékukat 17-ig velem levelező-lapon tudatni sziveskedjenek, hogy a rendezőeseményről értesíthessem. A kirándulást illetőleg még a következők közölhetem. Egy órakor társaságból Vág-Podhrayon, délután kirándulás Trencsenyegye egyik legszépebb, legremekesebb pontjára, a »Manin hasadék«-ba s a »Manin forrás«-hoz. *Fehér János*, a turóc-i osztály pénztárosa.

— **Stubnyafürdő** a vendégek száma napról-napra szakadozik. Felkeresik e jeles fürdőt nemcsak azok is, a kiknek üdülésre van szükségük. Körmőc-

bánya város és a fürdő bérlete nem kímélnek semmi költséget arra nézve, hogy a fürdőt kellemessé tegyék a közönség számára. A közeli erdőségek igen alkalmasak a kirándulóakra is, parkja pedig elég üdülést nyújt a szenvedő fürdőlátogatóknak. Már a múlt évben feltűnt, hogy az alföldi számosan keresték fel a fürdőt, a mi azt bizonyítja, hogy ennek e régi jeles fürdőnek ismerete egyre terjed.

— **Felozlatotól olvasó-egylet.** A belügyminiszter a »Miaivai polgári olvasó-egylet«-et (Nyitra vármegyében) nemzetiségi üzemek miatt felozlatra s egyszerűsített Nyitra vármegye közönségének meghagyta, hogy az egylet ingóságait és vagyonát elfoglalja és további intézkedéseire leteket kezelve. — Ezen intézkedés megveszte a legjobb benyomást tette, mivel a pánszál üzemeknek a közhatalóságok részéről éber figyelemmel való kiserészt igazolja. — Jó volna másutt is jobban körül nézni, van-e olyan gyanús üzemek a felvidéken, a hol a nemzetiségi üzemek más köpenyeg alatt zavartalanul üzemnek. — Politikai hatóságaink nagyobb figyelemmel kísérhetnének ezek lépéseit s ha már egyéb eredményre nem is jutnának, legalább éreztetnék jelenlétüket s gátot vetnének az elmeresedés ellen.

— **Büvész-estély.** *Annetelli*, a hírneves spirítista-büvész f. hó 17- és 18-án a »Dom« nagyeremében nagy előadást rendez. Előadásairól az »Arad és Vidéke« egyik legközelebbi száma a következőket írja: *Annetelli* büvész, vagy a modern énevezés szerint: illuzionista minden egyes mutatványa zajos tetszést aratott, s elmondható, hogy égenében még hasonló produkciókat nem igen láttunk Aradon. Az ő hypnotikus és spirítista mutatványai bilincselik le leginkább a figyelmet s ezek egymagukban is megérdemlik, hogy társadalmunk magasabb képzettségű tagjai is megszemléljék. Ezenfelül minden egyes darabját, oly eleganciával s az ily előadásokban rendszeren felhasználni szokott hókusz-pókuszról ment könnyedséggel s egyszerűséggel mutatja be, hogy méltán megérdemli az előkelőbb közönség részéről is a pártolást. Neje és lánnya szintén bámulatos ügyességgel segédkeznek az előadás érdekbesítésében stb. stb.

— **Eladó zongora.** Egészen jó karban levő zongora, kapható *Glückshaha Simon* itteni lakosnál. Bővebb felvilágosítással szolgál szerkesztőségünk.

— **Életmentő kutya.** János abauj-tornamegyei községben *Tóth földműves* ember kis fia nyomtalanul eltűnt. A szülők keresve keresték fiukat, de sehol sem léltek, míg végre kutyájuk nyomra vezette őket. A kutya ugyanis a kis fiú eltűnése óta rendkívül izgatott volt, sehol sem találta helyét, elemelet hazulról és ha hazajött, főtönyönsön vonított. A szülők, azt híven, hogy a kutya a vesztségű jelei mutatkozna, agyon akarták ütni, de egy szomszédjuk figyelmeztette őket arra, hogy a kutya talán tudja a gyermek hollettét és ezért olyan nyugtalan. A szülők az ísmét eltaláló kutyánkat utána mentek. A kutya meglátva, hogy kiserik, lassan ment előre, egyenesen az erdőbe egy bokorhoz. Itt megállt és vonítani kezdett. Az elvesztettnek és holtak hitt fu a bokor mellett feküdt aléltan. Mikor föléléstették, elmondta, hogy a kutyával együtt madarászni járt az erdőben és eltévedt. Az éhség és fáradtság nyomta el, úgy, hogy nem bírt tovább menni s a bokor mellett összesett. A kis fiunk most már semmi bajja sincs.

— **Jubiláló százszentendős könyvkereskedés!** Az országzerte ismert *Lampel R.-féle* (Wodianer F. és fia) es és kir. udvari könyvkereskedés és kiadóhivatal, Budapestben (Andrássy út 21. sz.), ezidén — a milleniummal egyidejűleg — ulti meg százszentendős fennállásának a mai kerekedő világban igazán ritka, szép ünnepét. Ez alkalomból a tekintélyes magyar cég mely az ezredéves országos kiállításon is annak öt csoportjában veszt részt, eddig megjelent kiadványairól egy illusztrált katalógust bocsát közre. E gyönyörűen és francia módra kiállított könyvjegyzék tudományzakkal szerint van berendezés végén betűsoros címmutatóval ellátva. Benne van a *Lampel-Wodianer* cég története is. A melléje adott tudományzakkal szerinti statisztikai kimutatások érdekes megtudunk, hogy a magyar tan- és ifjúsági irodalom körül nagy érdemeket szerzett kiadóeg ez időszerint nem kevesebb, mint 1495 kiadvánnyal 1769 kötetben s azonfelül igen számos térképpel, szemléltető képpel, rajzmintával stbvel gazdagította irodalmunkat.

— **Cerolin.** A szines cipőknél eddig alkalmazott tisztító anyagok tönkre tették a bőrt, kemény és elviselhetlen lett a lábbeli, azért a ki kifogástalan szinű és tisztaságú cipőt akar viselni »Cerolin«-t használjon; ez az egyedüli szer, mely a mellett, hogy a bőrnek szép szint és fényt ad, azt puhává és tartóssá is teszi. E szer feltalálója *Bossányi Kornél*, gyógyszerész illaván.

— **A Kathreiner-féle Kneipp-malatakávé** mindinkább általánossá válik, főleg mint a bakváve pótléka és örömmel konstálható, hogy az az egészséges hazai termék napról-napra jobban terjed, hogy a családok rendes szükségletéi közt. Sőt a Kathreiner kávét már tisztán, tehát bakváve nélkül is használják, ami úgy az egészségnék, mint a háztartás költ ségének javára szolgál. Ha igaz az a régi mondás, hogy ami jó, az minden előtelet és minden elfogultság dacára is utat lör magának, úgy az most ismét fényesen bebizonyult. Hogy azonban ez a malatakávé oly gyorsan és oly általánosan elterjedt, egy családoknak, mint a legtöbb nyilvános intézetben, az bizonyára nagyban köszönhető azoknak a felvilágosításoknak is, amelyekel tekintélyes és tapasztalt orvosok éppen az utóbbi időkben nyújtottak a bab-

kávé ártalmas hatásáról. Az az általános tapasztalat, hogy az egészségre nézve oly gyakran hátrányos hatást Kathreiner-kávé hozzátétele által meg lehet akadályozni, anélkül, hogy a megszokott és kedvelt kávéüz szvendene, megkönynyítette a mindennapi kávé készítésében ezt a változást, ami hazai iparunk és mezőgazdaságunk szempontjából is igen örövendetesnek mondható.

Irodalom.

Milleniumi történet. Az Athenaeum r. társulat kiadásában megjelenő »A magyar nemzet története« című tíz kötetes nagy munkából (millenniumi kiadás) könyvtárcra került a 72., 73. és 74. füzet, a melyekben dr. *Fraknói Vilmos*, a Hunyadiak korának kiváló történetírója, folytatja Mátyás király sziléziai hadjáratának történetét, majd áttér Hunyadi Mátyás házasságának, az osztrákok elleni hadjáratának, Bécs betételének, Mátyás hadseregének, diplomáciájának stb. ismertetésére. Az egyik fejezet »Corvin János« címet viseli. Ebben *Fraknói* a történettudomány legújabb felfedezéseinek alapján ismerteti a dicső Mátyás király természetes fiának, *Corvin Jánosnak* származása körülményeit, kinek anyjáról a történeti kritika csak annyit volt képes megállapítani, hogy Borbála volt a neve, sziléziai előkelő családból származott. A *Corvin Jánosra* vonatkozó adatok között közölve van még *Corvin János* születési horoszkopjának mósolata is, melynek eredetije a krakkói egyetemi könyvtárban őriztetik. Rendkívül érdekesen és vonzóan írja le *Fraknói Mátyás király* törekvéseit, faradozásait, hogy ezen egyetlen, de törvénytelen agyból származó fu *Corvin János* részére biztosítsa a trónt, Igazi drámai jelenetek fejlődnek ki előttünk, midőn látjuk, hogy Mátyás törekvései az ország rendeknek, és főként *Beatrix királyné* ellenében, kihez különben a leggyöngédebb hitvesi érzelmekkel fűződök, folyton hajtóerést szenvednek és a szerető aya szive összeütözköszbe jön a hitvesi szeretettel. A szánalom és részvét érzelmek ragadnak meg bennünket, midőn ezt a nagy királyt a folytonos tépelődések között látjuk, fiának jövője biztosítása tekintetében. A 73. füzetben *Fraknói* be is fejezi a Hunyadiak történetét Mátyás halálával és áttér a Jagellók korára, mely ennek a negyedik kötetnek második részét képezi. Ezekben a füzetekben majdnem minden lapra esik egy-egy igen érdekes kép vagy ábrázolat, mely Hunyadi Mátyás király korára vonatkozik. A 72. füzethez műmellékletül van csatolva »*Nandor-Fehérvár* betelése a törökök által« egy 1522. évből származó nürnbergi színezett fametszet után. »*Hunyadi János* sírméltékének« rajza a gyulafehérvári székesegyházban levő sír után; a 73. füzet rendkívüli díszes műmellékletét képezi »*Victorini Commentum Super Rhetoricis Ciceronis*« című *Corvin-kodex* címlapjának szines hasonmása. Ez a nevezetes *Corvin-kodex* *Emich Gusztáv* és k. kir. asztalnok, az Athenaeum r. társaság vezérigazgatójának birtokában van. Ugyancsak a második műmellékleten *Cserna Károly* remek rajzában látható »*Vajdahunyadvára* a lovagteremmel.« Egyes füzet ár 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben. Előfizetés negyedévre (12 füzet) 3 ft 60 kr., félévre (24 füzet) 7 ft 20 kr. Az előfizetők minden szombatban egy-egy füzetet kapnak.

Nyiltér.

(Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelőséget a szerk.)

Nyerselyem basztruhákraváló kelmét 8 ft 65 ktról 42 ft 75 krig egy teljes öltönyre — Tussors és Shantungs-Pongces valamint fekete, fehér és szines **Henneberg-selyem 35 ktról 14 ft 65 krig méterenként, sima, csikos, kockázott, mintázott, damaszt, s. a. t. (mintegy 240 különböző minőség) és 2000 szin és mintázatban) s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintakét postafordultával küld: **Henneberg G.** (es. k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájcha címzett levelekre 10 kros, levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.**

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi szer ellentét az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdaomlásillapító bedörzölőként alkalmazatik külsőleg, oszoni, tagzagatánál és meghűlésnél és az orvosság által bedörzölősekre is mindig gyakraiban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyaktorta Horgony-Liniment énevezés alatt nem titkos szer, hanem igaz népszerű házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegontként árban majdnem minden gyógyszerüzletben készenl van; forrást: *Török József* gyógyszerésznél Budapestben. Bővebb árak alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kishöbértékű utaztat van forgalomban. **Ut** nem akar megkárosodni, az minden egyes üvegvet, Horgony-féle gyógyim nekül mint nem valódit utátsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, es. k. kir. udvari szállító, Budapest (Zürichben).

Clayton & Shuttleworth
 mezőgazdasági gépgyárak Budapest Váci-körút 63. sz.
 által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzseplőgép-készletek 2 1/2 és 12 lóerőig, továbbá lárcsú-
 csőplőgépek, tisztító-rosták, kon-
 kolyozók, kaszáló- és aratógépek, boronák, szénagyűjtők.

„COLUMBIA” a legjobb sorvetőgépek, szecs-kavágók, répvágók, kukorica-
 morzsolók, darálók, őrlő-malmok.

Egytetemes aczál-ekék 2 és 3 vasú ekék
 és minden egyéb gazdasági gépek.

Gészletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Gyönyörű minták magánvevőknek ingyen és bérmentve.

Bőrtartalmu mintakönyvek, amilyenek eddig még nem léteztek, szabók részére bérmentve töltenül.

Öltönyöknek való kelmék

Peruvien és dosking a magas klérus részére, szabály-
 szerű kelmék cs. és kir. tisztviselő-egyenruhákra,
 ugyszint hadastányok, tüzoltók és tornázókna, va-
 lamint lívré részére. Teke- és játékasztalokra való
 posztók, kocsí-áthuzatok.

Legnagyobb raktár slájeri, karintihai, tiroli stb.
 lodenben, férfi- és női használatra, eredeti gyári árak
 mellett, oly nagy választékban, a milyent huszszoros
 verseny sem nyújthat.

Legnagyobb választék csak finom, tartós női
 posztóból, a legdivatosabb színekben. Mosó-szövet,
 uti-plaidok 4-14 frtg.

ugy- **szabó-kellekek** (uj-bélés, gomb, tű,
 szintén) cserna stb.

Valódi, tartós, tiszta gyapot posztó arukat,
 és nem homli olcsó rongyot, mely alig a szabó
 munkáját érdemli, ajánl jutányos áron

STIKAROFSKY J.,

BRÜNNBEN (az osztrák postaltól
 kizvonja).

Legnagyobb gyári posztó raktár 1/2 millió forint
 értékben.

Szétküldés csak utánvét mellett.

Figyelmeztetés! Minthogy ügynökök és házalók
 »Stikarofsky« elnevezéssel másodminőségű árukat
 szótak árusítani, félreértesek kikérülése végett figyel-
 meztetem a közönséget, hogy ilyen egyéneknek semmi
 feltétel alatt nem adom el áruimat.

Csak két előadás!

Csak két előadás!

A „Dom” nagytermében
 kedden június hó 16-án és szerdán június hó 17-én

nagy előadás.

Az illuzionista, spiritista és hipnotista
Annetelli úr
 Annetelli kisasszony mint medium

közreműködésével

művész estélyt

rendez.

Hipnotikus mutatványok

(delejes alvás) több helybeli egyén delejezése, rendkívüli elalvasi esetek, képzelt tagmerve-
 dések, álomszerű ábrándozások, alvajárás (sommambulizmus).

Emira álma és ébredése,
 vagy: élet, halál, viszontlátás.

Magneta, az elevenen repülő talány. A levegőben sétáló Miss Edita.

A REPÜLŐ TÜNDEK.

A spiritizmus csodái, vagy a ba- **Az éj csodái.** Abdul-Al-Hac-Hamid Misterieuse
 bonas hit leleplezése. Metamorphose a bagnóban.

A közönség köréből való hölgy villámgyors eltűnése.

A nő teremtése.

Az öregeknek örülés által való fiatalra változtatása.

Mindenütt viharos tetszés.

Az élő talány:

Megtékitésre érdemes.

Uj!

SIBILLA
 a hipnotikus fej.

Uj!

Helyárak:

Körszék 80 kr., zártzék 50 kr., földszinti állóhely 40 kr., Deák-jegy 30 kr.

Kézdete 8 1/4 órakor.

Különlegesség pótlókat
 balták, kom-határak elán.

„Zacherlin”
 melyek a légi állatok
 parazsai stb. süh ellen.

csodálatraméltoan hat! Felülmulhatatlan szer mindenféle káros rovar biztos és gyors kiirtására, miért is a vevők milliói dicsérik és keresik. Ismertető jelei: 1. a lepecsételt palack, 2. a »Zacherl« név.

Turóc-Szt.-Márton:	Graber Miksa és Fia Scl warz Kálmán Soltész L.	Liptó-Szt.-Miklós:	Palka Péter Schavernochn G. Timovsky József Peri János Fia	Rutka:	Gál Emil
Liptó-Szt.-Miklós:	Bodicky D. M.	Mosóc:		Szucsány:	Schulz Armin
				Tot-Prona:	Burda János Skalák Gusztáv